

SPIS TREŚCI

Objaśnienie ważniejszych skrótów	11
Wstęp	13

ROZDZIAŁ I.

Prawa pacjenta i obowiązki lekarzy oraz zakładów opieki zdrowotnej	17
---	-----------

1. Deklaracja praw pacjenta	17
2. Europejska Konwencja Bioetyczna	20
3. Prawa pacjenta i obowiązki lekarzy oraz zakładów opieki zdrowotnej	21
4. Roszczenia w razie naruszenia praw pacjenta	31
5. Rzecznik praw pacjenta	33

ROZDZIAŁ II.

Prawo do leczenia w Polsce i w Unii Europejskiej	35
---	-----------

1. Prawo do świadczeń leczniczych w Polsce w Narodowym Funduszu Zdrowia ..	35
1.1. Zasady ogólne	35
1.2. Kolejność udzielania świadczeń leczniczych	38
1.3. Obowiązek ustawowy udzielenia świadczeń leczniczych	40

1.4. Prawo świadczeniodawców do wynagrodzenia ze środków publicznych	41
1.5. Odpowiedzialność NFZ za naruszenie praw pacjentów do świadczeń leczniczych	42
2. Prawo do leczenia w państwach Unii Europejskiej według prawa wspólnotowego (napisał dr Marcin Śliwka)	44
2.1. Prawo do świadczeń zdrowotnych a Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej	44
2.2. Zasady koordynacji krajowych systemów zabezpieczenia społecznego	45
2.3. Ustawodawstwo właściwe dla świadczeń zdrowotnych	46
2.4. Dostęp do świadczeń zdrowotnych w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości	48
2.5. Prawo polskiego pacjenta do uzyskania świadczeń zdrowotnych poza granicami RP	59

ROZDZIAŁ III.

Odpowiedzialność cywilna lekarza	65
1. Ogólne zasady odpowiedzialności cywilnej	65
2. Podstawy prawne odpowiedzialności lekarza	68
3. Obowiązki lekarza — dołożenie należytej staranności czy zobowiązanie rezultatu	74
4. Przesłanki odpowiedzialności	77
4.1. Szkoda	77
4.2. Wina lekarza	79
a) Obiektywny element winy	79
b) Subiektywny element winy	81
c) Stopień winy	86
d) Ciężar dowodu winy	88
4.3. Związek przyczynowy	93
5. Wynagrodzenie szkody	98
5.1. Odszkodowanie	98
5.2. Zadośćuczynienie za doznaną krzywdę	101
5.3. Przyczynienie się poszkodowanego	109
5.4. Roszczenia osób bliskich w razie śmierci poszkodowanego	112
6. Odpowiedzialność lekarza w zespole operacyjnym	115

7. Odpowiedzialność cywilna lekarza a odpowiedzialność pracownicza	124
8. Przedawnienie roszczeń	127

ROZDZIAŁ IV.

Poszczególne przypadki odpowiedzialności lekarza	133
1. Zgoda pacjenta	133
1.1. Przedmiot i skutki zgody	133
1.2. Forma zgody	139
1.3. Zgoda zastępcza	143
1.4. Działanie bez zgody pacjenta	148
2. Przymus leczenia i innych zabiegów medycznych	151
3. Przekroczenie zakresu zgody pacjenta	158
4. Obowiązek poinformowania pacjenta o ryzyku i skutkach zabiegu lekarskiego	163
5. Postępowanie lecznicze wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	180
6. Odmowa udzielenia pomocy	187
7. Zwłoka lub zaniechanie dokonania zabiegu	191
8. Dokonanie zabiegu wymagającego specjalnych kwalifikacji	192
9. Stosowanie zarzuconych lub niesprawdzonych metod i środków leczenia	196
10. Dokonanie zabiegu oczywiście zbędnego	200
11. Pozostawienie ciał obcych w polu operacyjnym	203
12. Błąd sztuki lekarskiej	206
13. Eksperyment medyczny	215
14. Zabiegi chirurgii estetycznej (plastycznej)	227
15. Wydawanie świadectw, opinii i orzeczeń lekarskich	232
16. Niezachowanie tajemnicy lekarskiej	238
17. Brak oględności i taktu w postępowaniu	244
18. Badania preimplantacyjne i prenatalne	246
19. Przerwanie ciąży	249
20. Szkoda wyrządzona dziecku poczętemu	254
21. Roszczenia z tytułu <i>wrongful conception, wrongful birth, wrongful life</i>	258
21.1. <i>Wrongful conception</i>	258
21.2. <i>Wrongful birth i wrongful life</i>	264
22. Prokreacja medycznie wspomagana	281
22.1. Sztuczne zapłodnienie	282

22.2. „Zastępcze macierzyństwo”	286
22.3. Zapłodnienie „in vitro”. Prawo do dysponowania embrionami	293
22.4. Prawo dziecka do poznania swojego pochodzenia genetycznego	308
22.5. Zapłodnienie <i>post mortem</i>	310
23. Inżynieria genetyczna	312
24. Przeszczepy komórek, tkanek i narządów	323
25. Działanie lekarza w stanach terminalnych. Prawo chorego do godnej śmierci	334
26. Ochrona dawców krwi	341

ROZDZIAŁ V.

Odpowiedzialność cywilna pielęgniarki, położnej, personelu medycznego

1. Charakter prawny działania pielęgniarki i położnej	345
2. Odpowiedzialność cywilna pielęgniarki, położnej	351
3. Odpowiedzialność cywilna innego personelu medycznego	359

ROZDZIAŁ VI.

Odpowiedzialność cywilna zakładu opieki zdrowotnej

1. System organizacyjny zakładów opieki zdrowotnej	361
2. Odpowiedzialność publicznego zakładu opieki zdrowotnej	
— ewolucja odpowiedzialności	368
2.1. Podstawa odpowiedzialności	368
2.2. Odpowiedzialność za winę lekarza lub personelu medycznego	370
2.3. Odpowiedzialność za „winę organizacyjną”	372
2.4. Odpowiedzialność za zakażenia szpitalne	382
2.5. Odpowiedzialność na zasadach słuszności	391
2.6. Zmiana stanu prawnego — zgodnie z konstytucją RP i nowelizacją kodeksu cywilnego	397
3. Odpowiedzialność niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej	405
4. Odpowiedzialność za świadczenia zdrowotne zamówione przez organy administracji rządowej, samorządu terytorialnego lub publiczne zakłady opieki zdrowotnej	409

ROZDZIAŁ VII.

Odpowiedzialność gwarancyjna i ubezpieczeniowa za szkody wyrządzone przy leczeniu i „wypadki medyczne”

1. Gwarancyjna odpowiedzialność państwa	413
2. Ubezpieczeniowe i gwarancyjne modele kompensacji szkód wyrządzonych przy leczeniu	417
2.1. System odpowiedzialności lekarzy i szpitali na zasadzie ryzyka i ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	420
2.2. Ubezpieczenie na rzecz pacjenta	420
2.3. Szwedzki model ubezpieczenia na rzecz pacjenta	421
2.4. System ubezpieczeniowo-gwarancyjny we Francji	424
2.5. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej lekarza i zakładu opieki zdrowotnej w Polsce	430

ROZDZIAŁ VIII.

Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone przez leki

1. Uwagi ogólne	437
2. Odpowiedzialność producenta leków	439
3. Odpowiedzialność apteki	447
4. Odpowiedzialność lekarza i szpitala	448
5. Odpowiedzialność państwa	451

Wykaz aktów prawnych	453
----------------------	-----